

TENMAK NADİR TOPRAK ELEMENTLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI ¹

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Usul ve Esasların amacı, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumuna bağlı Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün görevleri, faaliyet alanları, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumuna bağlı Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünün tüm birimleri ve personelini kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Usul ve Esaslar, 15/7/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 683 üncü maddesinin beşinci fıkrasının (e) bendi ile 13/11/2020 tarihli ve 5305 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı onayı ile yürürlüğe konulan Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Teşkilatı İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 8 inci maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3– (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Araştırmacı: PYÖ/PY’nin gözetiminde projede doğrudan görev alan, herhangi bir kurum/kuruluştaki çalışan, bilgi ve donanımı ile proje çalışmalarına katkı ve katılım sağlayan, proje sonuç raporunda adı geçecek olan en az lisans mezunu kişiyi,

b) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

c) Başkanlık: Kurum Başkanlığını,

ç) Bursiyer: Tatbikat amacıyla projede yer alan ve proje bütçesi kapsamında ilgili mevzuatına göre TENMAK tarafından burs verilen, proje sonuç raporunda adı geçmeyecek olan Türkiye’de kurulu yükseköğretim kurumlarında lisans ve lisansüstü eğitimlerini yapan öğrenciler ile doktora sonrası araştırmacıları,

d) Enstitü: Kuruma bağlı, kısa adı “NATEN” olan Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsünü,

e) Enstitü Başkanı: NATEN Başkanını,

f) Enstitü birimleri: Enstitü bünyesinde yer alan koordinatörlük ve birim müdürlüklerini,

g) Grup: Enstitü Başkanlığı veya koordinatörlükleri bünyesinde, görevleri kapsamında yer alan belirli alanlardaki çalışmaları yürütmek üzere oluşturulan grupları,

ğ) Grup sorumlusu: Grupların yöneticisini,

h) Koordinatör: Koordinatörlüklerin yöneticisini,

ı) Koordinatörlük: Enstitü bünyesinde yer alan koordinatörlükleri,

i) Kurum: Kısa adı “TENMAK” olan Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunu,

j) Kurum Başkanı: TENMAK Başkanını,

k) Proje: Konusu, amacı, kapsamı, süresi, bütçesi ve özel şartları belirlenmiş, aşağıda tanımlanmış projeleri;

1) Araştırma projesi: Enstitünün görev alanına giren konularda yeni bilgiler üretilmesi bilimsel yorumlarının yapılması ve teknolojik problemlerin çözülmesi amacıyla gerçekleştirilen her türlü araştırma, geliştirme, iyileştirme ve yenilik içerikli projeyi,

¹ 27/4/2021 tarihli ve 2021/6-2 sayılı Yürütme Kurulu kararı ile yürürlüğe girmiştir.

2) Ürün/teknoloji geliştirme projesi: Enstitünün görev alanına giren konulardaki araştırma ve geliştirme sonuçlarının faydalı araç, gereç, malzeme, hizmet, ürün, yöntem, süreç, sistem ve üretim tekniklerine dönüştürülmesi, mevcutların iyileştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla gerçekleştirilen her türlü araştırma, geliştirme, yenilik, tasarım, teknoloji edinme, test ve yerleştirme içerikli projeyi,

3) Kamu strateji projeleri: Enstitünün görev alanına giren konularda; kamu kurum ve kuruluşlarınca talep edilen proje bazlı, süreç yönetimi gerektiren proje veya uygulama bazlı veya ürün/teknoloji hedefine yönelik birden çok proje ve uygulamayı kapsayan şemsiye niteliğindeki ihtiyaçlar ile ulusal strateji belgeleri kapsamında TENMAK tarafından yürütülmesi uygun bulunan kamunun ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik projeleri,

4) Üretime ve ticari değere dönüştürme projeleri: Enstitünün araştırma ve geliştirme çalışmaları sonucu ortaya çıkan ürün ve/veya teknolojilere ilişkin üretim altyapısının oluşturulması veya geliştirilmesi ile üretim ve pazarlama süreçlerinin iyileştirilmesi amacıyla gerçekleştirilen üretime ve ticari değere dönüştürme içerikli projeleri,

5) Diğer projeler: Enstitünün araştırma, teknoloji geliştirme ve yenilik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla bilinçlendirme, girişimcilik, kapasite geliştirme, teknoloji transfer mekanizmaları oluşturma, işbirliği ağları ve kümelenme ile bunları kolaylaştıracak ortamların faaliyetlerine yönelik projeler ile Enstitüde verilen hizmetlerin devamlılığının sağlanmasına ve Enstitünün teknik altyapısının iyileştirilmesine yönelik projeleri,

l) Proje danışmanı: Gerek duyulan hallerde, projenin özel uzmanlık gerektiren konularında bilgisinden yararlanılan en az doktora derecesine sahip, proje sonuç raporunda adı geçecek olan proje ile ilgili alanda uzman kişiyi,

m) Proje personeli: PYÖ/PY, proje danışmanı, araştırmacı, yardımcı personel ve süreli personelden oluşan ekibi,

n) Proje yöneticisi (PYÖ): Enstitü ile birlikte başka PYK'nın da yer aldığı projelerde, proje sözleşmesi çerçevesinde sorumluluk taşıyan, projenin yönetiminden sorumlu olan ve yazışmaları yapan PY'yi,

o) Proje yöneticisi kuruluş (PYÖK): Enstitü ile birlikte başka PYK'nın da yer aldığı projelerde, proje yönetiminden sorumlu olan PYK'yi,

ö) Proje yürütücüsü (PY): PYK'nın sorumluluğu altındaki proje faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla PYK tarafından görevlendirilen, ilgili bilim ve/veya teknoloji alanında gerekli uzmanlığa ve proje hazırlama, yürütme beceri ve deneyimine sahip, proje sözleşmesi çerçevesinde projenin bilimsel, teknik, idari, mali ve hukuki her türlü sorumluluğunu taşıyan, proje sonuçlarını bilimsel yöntemlerle değerlendirip yayımlayabilecek ve/veya uygulamaya dönüştürebilecek en az lisans mezunu kişiyi,

p) Proje yürütücüsü kuruluş (PYK): Proje hazırlama ve proje yürütme beceri, deneyim ve altyapısına sahip; projenin yürütüldüğü kurum, kuruluş ve diğer tüzel kişiler ile TENMAK Ar-Ge birimlerini,

r) Süreli personel: Proje çalışmalarının gerektirmesi halinde, PYÖ/PY ve/veya araştırmacıların gözetimi altında, ilgili mevzuatına göre TENMAK tarafından veya TENMAK Ar-Ge birimleri haricindeki PYÖK/PYK tarafından proje süresi ile sınırlı olarak istihdam edilen araştırmacı veya yardımcı personel niteliklerine haiz kişiyi,

s) TENMAK Ar-Ge birimleri: Kurum bünyesinde kurulan enstitüler ile Başkanlık bünyesinde Ar-Ge amacıyla kurulan koordinatörlükleri,

ş) Yardımcı personel: PYÖK/PYK'nın çalışanı olup, proje çalışmalarının gerektirdiği işlerde PYÖ/PY ve/veya araştırmacıların gözetimi altında çalıştırılan, proje sonuç raporunda adı geçmeyecek olan idari uzman/personel, teknik eleman, işçi ve benzeri kişileri,

t) Yönetmelik: Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Teşkilatı İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği,

u) Yürütme Kurulu: TENMAK Yürütme Kurulunu, ifade eder.

(2) Bu maddede yer almayan tanımlar için Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuatta yer alan tanımlar geçerlidir.

Enstitünün görevleri

MADDE 4 – (1) Enstitünün görevleri, Nadir Toprak Elementleri ve diğer kritik elementler ile bunlara dayalı ürün ve teknolojiler ve ilgili diğer alanlarda, Kurumun amaçları ile Yürütme Kurulunca belirlenen çalışma ilke, program ve öncelikli alanlar çerçevesinde ve Kurum Başkanının verdiği yetkiler kapsamında, Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirlenen enstitülerin ortak görevleri esas olmak kaydıyla şunlardır:

a) İnovasyon ihtiyacını karşılamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak ve bu amaçla kamu ve özel hukuk kişileri ile işbirliği yapmak.

b) Ar-Ge faaliyetlerini yapmak, yaptırmak, izlemek ve bu amaçla program ve projeler geliştirmek.

c) Ar-Ge faaliyetleri neticesinde geliştirilen ürün ve teknolojilerin geniş şekilde kullanımını sağlamak amacıyla her türlü araştırma, geliştirme, yenilik, tasarım, teknoloji edinme, üretim, test, yerileştirme çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu amaçla kamu ve özel hukuk kişileri ile işbirliği yapmak ve ortak projeler yürütmek.

ç) Bakanlık birimleri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarınca ihtiyaç duyulan konularda, Ar-Ge projeleri ile diğer bilimsel ve teknik çalışmaları işbirliği halinde yapmak.

d) Çevre ve insan sağlığı ile ilgili araştırmalar yapmak ve yaptırmak.

e) Kurumun ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yaptığı işbirlikleri kapsamında yurtiçi ve yurtdışında araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmek, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmalarına Kurum adına katılmak.

f) Ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel toplantılara bilimsel katkı sağlamak ve katılmak.

g) Bünyesinde ihtiyaç duyulan araştırma geliştirme merkezleri, laboratuvarlar ve benzeri birimlerin kurulmasına ilişkin çalışmaları yapmak, bunları işletmek ve ihtiyaç duyulan cihaz ve donanımları temin etmek.

ğ) Analiz, test, teknik destek, inceleme, değerlendirme, danışmanlık ve diğer ilgili hizmetleri vermek.

h) Yürütme Kurulu ve Kurum Başkanı tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Enstitü Başkanının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 5 – (1) Enstitü Başkanının görev, yetki ve sorumlulukları, Yürütme Kurulunun belirlediği ilke, program ve öncelikler ile Kurum Başkanının belirlediği hedef ve stratejiler doğrultusunda şunlardır:

a) Enstitüyü yönetmek; idari, mali ve teknik yönden düzenli, verimli, disiplinli ve etkin faaliyette bulunabilmesi için gerekli organizasyon ile koordinasyonu sağlamak ve tedbirleri almak.

b) Enstitü birimleri ile gruplarının verimli ve uyumlu çalışmalarını sağlamak, bunlar arasındaki görev ve yetki sorunlarını çözmek.

c) Gerekğinde Enstitü birimlerine ek görevler vermek, grupların görev ve sorumluluklarını belirlemek.

ç) Grup sorumlularının görevlendirilmesini Kurum Başkanına teklif etmek.

d) Enstitü personelinin görev yapacağı birimi belirlemek.

e) Enstitünün yer aldığı projelerdeki Enstitü ile ilgili proje personeli ve bursiyerleri, ilgili mevzuatı çerçevesinde ilgili koordinatörün önerisi üzerine belirlemek.

f) Enstitünün yer aldığı projelerde ihtiyaç duyulan süreli personelin istihdamını Kurum Başkanına teklif etmek.

g) Kurumun ilgili birimlerince istenilen Enstitünün yıllık çalışma programı, yıllık faaliyet raporu, yıllık bütçesi, mali tabloları, performans tabloları ve ilgili sair raporlara ilişkin veri ve bilgilerinin hazırlanmasını sağlamak.

ğ) Enstitü görev alanı ile ilgili teknolojilere ilişkin politikalar ile Ar-Ge faaliyetlerinin ülke yararına kullanılmasında izlenecek ulusal politika ve strateji önerilerinin Kurum tarafından hazırlanmasına yönelik talep edilen çalışmaların yapılmasını sağlamak.

h) Enstitüde kalite ve diğer yönetim sisteminin uygulanması ve iyileştirilerek sürdürülmesini sağlamak.

ı) İlgili mevzuatta verilen diğer görev ve işleri yapmak, sorumlulukları yerine getirmek.

- i) Enstitünün görevleri kapsamında Yürütme Kurulu ve Kurum Başkanı tarafından kendisine yetki verilen işleri yapmak.
- j) Kurum Başkanı tarafından verilen diğer görev ve işleri yapmak.

Enstitünün birimleri

MADDE 6 – (1) Enstitü bünyesinde yer alan birimler şunlardır:

- a) Ar-Ge ve İnovasyon Koordinatörlüğü

(2) Enstitü bünyesinde ihtiyaç duyulacak gruplar, Enstitü Başkanının teklifi üzerine Kurum Başkanı onayı ile oluşturulur.

Ar-Ge ve İnovasyon Koordinatörlüğü

MADDE 7 – (1) Enstitünün görevleri çerçevesinde, Ar-Ge ve İnovasyon Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Nadir Toprak Elementleri ve diğer kritik elementler ile bunlara dayalı ürün ve teknolojiler ve ilgili diğer alanlara ilişkin araştırmalar yapmak, ürün, malzeme ve teknolojiler geliştirmek ve bunların üretime ve/veya ticari değere dönüştürülmesi amacıyla çalışmalar yapmak, bu amaçla projeler hazırlamak ve yürütmek, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör kuruluşları ile işbirliği yapmak.

b) Bakanlık birimleri ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarınca ihtiyaç duyulan, görev alanına giren konularda projeler ve ilgili diğer bilimsel ve teknik çalışmaları işbirliği halinde yapmak.

c) Kurumun ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yaptığı işbirlikleri kapsamında, görev alanına giren konularda yurtiçi ve yurtdışında projeler ve ilgili diğer bilimsel ve teknik çalışmaları yürütmek.

ç) Çevre ve insan sağlığı ile ilgili araştırmalar yapmak.

d) Enstitü bünyesinde ihtiyaç duyulan araştırma geliştirme merkezleri, laboratuvarlar ve benzeri birimlerin kurulmasına ilişkin çalışmaları yapmak, bunları işletmek ve ihtiyaç duyulan cihaz ve donanımları temin etmek.

e) Enstitü Başkanınca belirlenen ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmalarına Kurum adına katılmak.

f) Enstitünün ihtiyaçları doğrultusunda Kurum tarafından gerçekleştirilecek teknoloji transferine ilişkin talep edilen çalışmaları yapmak.

g) Geliştirilen ürün ve teknolojilerin ticarileşmesi için Kurum tarafından gerçekleştirilecek tanıtım ve işbirliğine ilişkin talep edilen çalışmaları yapmak.

ğ) Enstitü Başkanınca belirlenen ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel toplantılara bilimsel katkı sağlamak ve katılmak.

h) Analiz, test, teknik destek, inceleme, değerlendirme, danışmanlık ve diğer ilgili hizmetleri vermek.

ı) Enstitü Başkanı tarafından verilen diğer görev ve işleri yapmak.

Proje önerilerinin hazırlanması

MADDE 8 – (1) Enstitü tarafından yürütülecek proje önerilerinin hazırlanmasında aşağıda belirtilen usullere uyulur.

a) TENMAK tarafından oluşturulacak destek programları kapsamında TENMAK'a başvurulacak proje önerileri; ilgili mevzuatına göre belirlenen kurallara uygun şekilde ilgili birim tarafından hazırlanır ve PYÖK/PYK yetkilisi olarak Enstitü Başkanınca imzalanmak suretiyle başvuru yapılır.

b) TENMAK dışındaki kamu kurum/kuruluşlarına başvurulacak dış destek proje önerileri; ilgili mevzuatına göre belirlenen kurallara uygun şekilde ilgili birim tarafından hazırlanır ve Enstitü Başkanının teklifi üzerine Kurum Başkanı onayı alınmak suretiyle başvuru yapılır.

c) Kurumun taraf olduğu işbirlikleri kapsamında yürütülecek proje önerileri; ilgili protokole göre belirlenen kurallara uygun şekilde ilgili birim tarafından hazırlanır ve Enstitü Başkanının teklifi üzerine Kurum Başkanı onayı alınmak suretiyle yetkili makama sunulur. İlgili protokolde yer alan usule ilişkin hükümler saklıdır.

ç) TENMAK tarafından oluşturulacak destek programları haricinde, Enstitüye ayrılan bütçe ödenekleri ve gelirleri kapsamında herhangi bir dış paydaş olmaksızın Enstitü tarafından yürütülecek

proje önerileri, ilgili mevzuatına göre belirlenen kurallara uygun şekilde ilgili birim tarafından hazırlanır ve Enstitü Başkanının teklifi üzerine Kurum Başkanı onayı ile başlatılır.

d) Kurum Başkanı tarafından belirlenecek diğer hususlara uyulur.

Projelerin yürütülmesi

MADDE 9 – (1) Enstitünün yer aldığı projelerin yürütülmesinde aşağıda belirtilen usullere uyulur.

a) Projenin ilgili mevzuatına ve proje sözleşmesi/talimatnamesine uygun olarak yürütülmesinden, izlenmesinden ve sonuçlandırılmasından; PYÖ/PY, ilgili grup sorumlusu ve koordinatör hiyerarşik olarak Enstitü Başkanına karşı sorumludur.

b) Projenin kapsamı ve özellikleri dikkate alınarak, ilgili koordinatörün önerisi üzerine Enstitü Başkanı tarafından, projede görev alacak araştırmacılar arasından proje teknik sorumlusu, proje idari/mali sorumlusu, uzman araştırmacı ve başuzman araştırmacılar belirlenebilir.

c) Kurum Başkanı tarafından belirlenecek diğer hususlara uyulur.

Koordinasyon ve işbirliği

MADDE 10 - (1) Enstitünün birden fazla birim/grubu tarafından işbirliği içerisinde çalışılması gereken konularda; işten sorumlu birim/grup koordinasyonu sağlar, diğer birim/gruplar katkı ve destek sağlar. Birim/gruplar, uzmanlıklarını gerektiren hususlarda diğer birim/gruplara katkı ve destek sağlar.

(2) Enstitü birim/grupları, sahip oldukları altyapı imkânları, laboratuvarları, tesisleri ve donanımlarından karşılıklı koordinasyon ve eşgüdüm içerisinde diğer birim/grupların faydalanmasını sağlar.

Geçici ve sürekli kurullar ile komisyonlar

MADDE 11 – (1) Yürütme Kurulunca belirlenecek usul ve esaslara göre, Enstitü bünyesinde ihtiyaç duyulacak geçici ve sürekli kurullar ile komisyonlar oluşturulabilir.

Düzenleme yetkisi

MADDE 12 - (1) Bu Usul ve Esaslarda yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Kurum Başkanı yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Usul ve Esaslar, Yürütme Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Usul ve Esasların hükümlerini Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu Başkanı yürütür.